

IZMAJA VSAKI DAN

bedi ob nedeljah in praznikih ob 5, ob posebnostih ob 9. zjutraj. Posredniške št. se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih oblikah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Pistoji, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele št. po 5 nč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 milim. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, zmerne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: celotno leto K 5.20, pol leta K 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in vrnijo se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik: Boasercij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Polno-branilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Volitve

v cenilno komisijo za personalni davek cenilnega okraja št. 1a Trst-okolica (V. in VI. mestni okraj in I. II. III. predmestni okraj izjemši katastralno občino Lonjer).

Podpisani priporoča za predstoječo volitev v cenilno komisijo za tretje volilno telo te-le gospode:

1.) kakor člana:

Ivan Hrovatin,

trgovec v Trstu

Anton Miklavec,

posestnik in trgov. pri sv. Mariji Magd. spodnji

Anton Sancin-Drejač,

posestnik in trgovec v Šklednju hšt. 303.

2.) kakor namestnike:

Ivan Godina-Ban,

posestnik v Šklednju

Tomaž Sancin,

posestnik in trgovec v Šklednju hšt. 209.

Fran Šuman,

trgovec v Šklednju.

Volitev se vrši v telovadnici mestne ljudske šole ulica Ferriera št. 1., dne 12. t. m. od 9. zjut. do 3. popoldne.

Glasovnice, pravilno izpolnjene z imenom, priimkom in poklicem kandidata, je treba podpisati ter jih oddati ali osebno (legitimacijo je treba imeti pri sebi) na dan volitve na volišču, ali odposlati frankirano po pošti z legitimacijo vred najkasneje danes na naslov: Volilni komisar, ulica Ferriera 1.

Narodni volilni odbor.

(Glej dnevne vesti).

Brzobjavne vesti.

Gospodska zbornica.

DUMAJ 10. Gospodska zbornica je imela danes popoldne sejo.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 10. Takoj ob početku seje je prevzel besedo ministerski predsednik dr. Wekerle ter izjavil, da umakne zakonski načrt glede inaktivacije carinske in trgovinske pogodbe sklenjene s Srbijo, ki je bil predložen zbornici dne 26. novembra 1908. (Živahno odobravanje). Posl. Géza Polony (izven stranke) je zaklical: Prvega prične carinska vojna. (Velik hrup). Izjavo ministerskega predsednika je zbornica vzela na znanje.

Zbornica je nadaljevala debato o prihodnjem davku, ki je dospela do § 42. Nato je bila razprava prekinjena in odgojena do jutri. Sledila je razprava interpelacij.

BUDIMPEŠTA 10. Koalicijska stranka je sklicana za jutri na skupno konferenco, da

PODLISTEK.

Z bombami za svobodo.

— Povest iz makedonskega življenja. —

Piše Niko Ninič.

Starka je izgnala skozi vrata. Par minut kasneje je vstopil pred Danico Husejn-beg.

Za hip je obstal in ostrmel. Bil je navajen na žensko lepoto, ali pred lepoto Danice, kakor je ista bila pred njim, je ipak zastrmel. V hipu mu je bilo kakor da vidi pred seboj kako bitje z drugega sveta.

Ali to je bilo le za hip. Komaj par trenutkov je bil ta nasilni človek, pred katerim je trepetalo na tisoče ljudi, v zadregu pred to mlado, komaj sedemnajstletno deklico; potem pa je sel po turškem načinu na divan, Danici nasproti, ki jo je nekaj časa molče opazoval.

zavzame svoje stališče k trgovinskim pogodbam z balkanskimi državami.

BUDIMPEŠTA 10. (Ogr. biro). Posl. Stefan Rakoczy je danes prijavil interpelacijo o gospodarskih koncesijah, ki se jih ima privoliti Srbiji in o političnem vedenju Srbije v obče.

Izid subskripcije na 220 milijonov kron zakladnice.

DUNAJ 10. „Fromdenblatt“ poroča, da je imela subskripcija posojila 220 milijonov kron zakladnice velikanski uspeh.

Krvav pretep med Starčevićanci v Zagrebu.

ZAGREB 10. (Ogr. biro). Sinoči je prišlo na Zrinskiem trgu do spopada med člani Starčevićeve legije in disidenti Starčevićeve stranke. Poslednji so povodom svojega današnjega shoda imeli sinoči posvetovalje. Ko so po shodu spremljali domov dr. Mile Starčevića jih je napadlo večje število legionarjev. Prišlo je do hudega pretepa. Med pretepom je padlo vsaj tudi več strelcov iz revolverja, kakor se govori okoli 30. Jurista C. I. ča je krogla zadela v obližje srca, bivšega poslanca Petričica pa v stegno. Oba sta težko ranjena. Tri osebe so bile lahko ranjene s kamenjem in s palicami. Na streljanje je prišel oddelek stražarjev, ki so brcitelji razglašali, pri tem je bil en stražar ranjen na glavi. Doslej so zaprli tri udeležitelje pretepa. Uredena je preiskava.

Morilec popa Gapon.

PARIZ 10. „Matin“ je priobčil neko pismo ruskega revolucionarja Rutenberga. V tem pismu trdi Rutenberg, da je on svoje časno dobil od centralnega odbora revolucionarjev mislijo, da umori popa Gapon.

DUNAJ 10. Kakor je „Kor. biro“ zvedel je bilo pravkar 105 poštinih asistentov letnika 1901 imenovanih poštinih oficijantom.

PARIZ 10. Iz Lunerville poročajo, da sta večeraj dezertirala dva vojaka konjika 18. lovškega polka. Vzlic temu, da so takoj šli za njima, sta vendar prekorčila nemško mejo.

DUNAJ 10. Dr. Julij Derschatta je danes prevzel uradne posle kakor Lloydov predsednik.

OPAVA 10. — Umrl je danes zjutraj v starosti 54 let finančni ravnatelj in podpredsednik deželnega finančnega ravnateljstva, dvorni svetnik Gustav Rahm.

BELJAK 10. Na progi Celovec—Jesenice ozir. Trst je bil danes zopet odprt za promet.

Avstrijski državni zbor.

DUNAJ 10. Zbornica in galerije so nabito polne. Ko je prišlo ministerstvo v dvorano, so je češki radikali pozdravili z „Pfui!“ in „Abzug!“-klici, dočim sta je levica in Poljaki vsprejeli z živahnim odobravanjem. Ob neprestanem hrupu čeških radikalcev je ministerski predsednik baron Bienenrth preglasil XIX. zasedanje državnega zbora odprto, ter je povabil posl. Funke-ja, naj prevzame starostno predsedstvo.

V svojem pozdravnem govoru, ki se ga je radi neprestanega hrupa zamoglo le malo razumeti, je starostni predsednik izrazil nado, da bo parlamentarno zasedanje uspešno, nemoteno in trajno. (Pohvala. Dolgotrajni hrup pri čeških radikalcih). Resnost notranjih in zunanjih razmer zahteva popolne moč, neprestano skupno delovanje in trdno odločnost.

Starostni predsednik je izrazil nado, da zbornica opraviči zaupanje najširjih ljudskih slojev. Zaključil je svoj govor s trikratnim „Živio“ na cesarja. (Živahno dolgotrajno odobravanje).

Zatem je vzel iz žepa dragoceno skatljico z duhanom, napravil smotčico ter jo ponudil Danici ki je pa ni hotela vprejeti. — Husejn-beg je na to prižgal smotčico ter sam pušil molče. Sedel je tako nekaj časa in molče opazoval Danico. Ona je sedela mirno in zrla pred-se. Na obrazu sta se jej izražala obup in strah. Husejn-begu ni pogledala v obraz. A da je to storila, bil bi jej morda ugajal, kakor že mnogim njenim vrstnicam.

Husejn-beg je bil tudi v resnici kratek človek. Ovalnemu obrazu s pravilnimi potezami in lepo negovano brado, ki jo je nosil v dokaz da se strogo drži Mohamedovega nauka in ne pije nikake alkoholne pijače — vsaj javno ne, ker na skrivnem je prav rad pil vino, ne da bi se bal prorokove jeze — je jako lepo pristojal turški tes, ki ga ni nikdar snemal z glave. A tudi krasna narodna noša albanških velikašev je jako lepo pristojala njegovi lepo vzrasli postavi. Ves njegov nastop je bil naravnost imponujoč. Vse, kar je bilo okoli njega, se mu je moralo — hočeš, nočeš — uklanjati. Pogled

z glasovnicami vršila volitev predsednika. Odanih je bilo 440 glasovnic, od teh 98 praznih. Predsednikom je bil z 237 glasovi izvoljen dr. Pattai. (Živahna pohvala). Posl. dr. Pacak je dobil 103 glase, posl. Choc in Pernsterfer po en glas.

Dr. Pattai se je, živahno aklamiran, zahvalil zbornici na izvolitvi ter je ob živahnem odobravanju zbornice pohvalil požrtvovalno in uspešno delovanje bivšega predsednika dr. Weisskirchnerja, isto tako se je zahvalil starostnemu predsedniku Funkeju. (Pohvala). Predsednik Pattai je potem povdarjal potrebo reforme sedanjega poslovnika. Obljubil je, da bo čuval pravice parlamenta. V prvi vrsti bi morali poslanci sami uspešno delovati. To je častna stvar zbornice. Najprej treba to zbornico smatrati kakor oporo sporazumljenja. V nadaljevanju skupnega delovanja je najbolje poročstvo sporazuma. Potem obvelja tudi za to zbornico rek: V tvoji hiši je Avstrija! (Živahna pohvala). Nato se je vršila volitev podpredsednikov.

Na volitvi podpredsednikov so bili izvoljeni: Dr. La gin ja z 234 glasovi, dr. vit. Starzynski z 308 glasovi, Steinwender z 311 glasovi, Zazvorka z 227 glasovi, Pernsterfer z 207 glasovi. Prejšnji zapisničarji in reditelji so bili zopet izvoljeni.

Nato so bile predčitate došle uloge, med temi cesarjevo lastnoročno pismo glede imenovanja novih ministrov.

Na to je povzel besedo ministerski predsednik baron Bienenrth. Češki radikali so neprestano kričali: „Abzug Bienenrth, Abzug Haerdlt.“

Posl. Nemeč je predlagal otvoritev debate o vladni izjavi. Predlog je bil odklonjen. Posl. dr. Funke je predlagal, naj se izvolijo prejšnji odseki. Predlog je bil vprejet. Seja je bila zaključena ob 3. uri. Prihodnja seja jutri. Na dnevnem redu je volitev odsekov, potem prvo čitanje rekrutne predloge.

Govor ministerskega predsednika.

Ministerski predsednik baron Bienenrth je naglašal, da stopa nova vlada pred zbornico v resnem in težkem času. Ministerski predsednik je opisal unanji položaj in rekel: Stališče avstroogrške monarhije je v kritični dobi, v kateri se nahajamo označeno po dveh činih: po vseh sklenjenih sporazumih s Turčijo in po izjavi oddani od našega odposlanca v Belemgradu. — Za sklenjen sporazum s Turčijo smo brezdvomno prinesli velikih žrtve, da smo na mirni način prišli do sporazuma. Ako se pomisli, da nam ta sporazum podeljuje nedotakljiv pravni naslov za aneksijo Bosne in Hercegovine nasproti vsakomur in otvarja monarhiji gotovo nado, da bomo mogli s Turčijo vzdrževati še bolj prijateljske in pristranske odnose, kakor dosedaj, treba je pač priznati, da niso žrtve zastoj. Za gotovo je pričakovati, da vprejmejo sigurne vlasti to vest o sporazumu z zadovoljstvom. Pač pa je napetost v unanem položaju, če tudi ni še popolnoma izginila, s tem sporazumom znatno popustila, niso pa še danes popolnoma razjasnjeni politični odnosi s Srbijo in Crnogoro, ki sta postavili vrsto docela neizpolnjenih in neizvedljivih političnih zahtev. (Klici: Prav res!) Kakor s Turčijo, tako smo nameravali tudi s Srbijo zaprijeti pogajanja direktnim putem, da se vzpostavijo normalni odnosi. In pred kratkim je naš odposlanec v Belemgradu izročil srbski vladi izjavo. In ni izključeno, da pride v Belemgradu po nasvetu veleposlani do spremembe za rečno in praktično politiko. Avstro-Ogrska bo pripravljena stopiti s kraljevin v nova pogajanja v gospodarskih in prometnih vprašanjih, ako spremeni Srbija svoje vedenje glede Bosne in Hercegovine in poda izjavo, da hoče obnoviti korektno pri-

mu je bil oster, prodirajoč, a vendar prijazen. Na žensko je uplival s svojim pogledom naravnost omamljajoče. Kdor bi ga bil videl, ko je tako sedel nasproti mladi deklici, ne bi bil mogel verovati nikdar, da je to oni Husejn-beg, ki je provzročil že toliko gorja in pred katerim je trepetala ne samo brezpravna raja, marveč so se tresli tudi njegovi lastni ljudje.

Ko je tako nekaj časa mirno sedel, opazoval Danico in pušil, je zaploskal z rokama, na kar je vstopil evnuh, ki mu je Husejn-beg naročil, naj prinese kavo.

Čez par minut se je evnuh vrnil s kavo in dvema škodelicama ter se takoj zopet oddaljil.

Husejn-beg je nallil kavo v obe škodelici ter potem ponudil eno Danici, rekoč:

Pij kavo!

Danica se je stresla, a kava jej je bila ponudena na način, da je nehote, mehaniški, ne da bi pri tem kaj mislila, segla po škodelici in jo približala ustnicam.

jateljske odnose s sosedno monarhijo. (Pritrjevanje). Ako so se z boljšanjem unanega položaja povzdignile nade za ohranitev miru, so vendar mednarodne razmere še take, ki oblastno zahtevajo da moramo imeti zbrane vse svoje sile. (Pritrjevanje). Zato je treba, da nastopi sedaj premirje, in da odstranimo, kar nas sicer razdva, kakor se je to ob sličnih časih zgodilo tudi v drugih parlamentih. (Pritrjevanje).

Preidši na notranji politični položaj, je rekel ministerski predsednik, da se radi poostrenih nasprotij v zadnjem času ni moglo sestaviti koalicijske vlade, zato so bili v svet kroge poklicani možje, ki morajo po svoji narodnosti in političnem prepričanju veljati kakor popolno veljavni zastopniki svojega naroda. Tako je bila, kakor se nadeja ministerski predsednik, narejena brv od vlade do ljudskega zastopstva in obratno, in vlada želi in dela na to, da se ta brv nadomesti s trajnim in trdnim parlamentarnim mostom. Vlada smatra za svojo največjo dolžnost, da postopa povsem strogo ustavno in zakonito. (Klici: Bravo! Bravo!)

Ustava bo naša zvezda vodnica, ustava naš ščit in naša obramba! Če tudi ni vlada parlamentarna v pravem pomenu besede, ima vendar povsem ustavne namere. Zato je tudi dolžnost, da se zavaruje popolno delovanje parlamenta in njega razvoj. V to svrhu morajo pa tudi sodelovati stranke parlamenta. V prvi vrsti se pričakuje od zbornice, da spremeni zastareli poslovni red in da ne bo njen obstanek odvisen od vsake neznatne manjšine (Živahna pohvala in ploskanje). Da bo zamogel parlament plodonosno delovati, bo tudi vlada skrbela, da bo nasproti vsem pravičnim. Sporazumno z državnim zborom stremi vlada za izvedbo očnega in širjega delavnega programa. Ozi, za dobo pred Velikonočjo, obsega skorajšnja rešitev rekrutnega kontingenta. Druga nujna stvar je zakonski predlog glede poddržavljenja železnic.

Nadaljni program obsega večje število zakonskih načrtov splošne koristi, izlasti aneksijski zakon, jezikovna predloga in italijanska pravna fakulteta.

Ministerski predsednik je potem opisal položaj državnih financ. Pripomnil je, da pada glede izdaje zakladnic finančni minister obširna in poveljna pojasnila.

Minister je končno apeliral na zbornico, naj plodonosno deluje za zboljšanje življenjskih potreb državljanov in naj se združi z vlado, da se ta namen doseže.

Govor ministerskega predsednika so od začetka do konca motili češki radikali, dočim so ga drugi poslanci ponovno prekinili z odobravanjem. Na koncu je zadonela dolgotrajna pohvala in ploskanje. Ministerskemu predsedniku so od mnogih strani čestitali.

GOVOR

drž. posl. dra. Otokarja Rybářa na javnem shodu političnega društva „Edinost“ v Rocolu dne 7. marca t. l.

Trozveza.

Na dva danjih shodih, ki smo jih zadnja leta prirejali tu v Rocolu, smo govorili največ o starih naše občinske administracije. Danes mislim govoriti o drugem predmetu; saj bo za pretresanje občinskih stvari prilika, na shodih, ki jih bomo sklicovali radi predstojećih občinskih volitev.

Ker sem tudi vaš državni poslanec hočem govoriti danes o širši politiki. Danes teden sem govoril v Rojanu o dogodkih v parlamentu in sem razložil, kako so se razmere tamkaj poslabšale. Danes pa se hočem podati nekoliko na polje naše vnanje politike: govoriti mi je o razmerah naše države nasproti Italiji.

Husejn-beg je po malem srebal kavo ter vprašal čez nekaj časa Danico:

Kako ti bo ugajalo pri meni?

Danica je molčala.

Zakaj ne govoriš? Ali ni lepo tukaj?

Danica je zmajala z glavo.

A, česa ti manjka? Povej mi, česa želiš!

Beg, daj, pusti me, da se povrnem k svojim starišem.

Beg se je nasmehnil:

Golobica moja, to se ne dogodi nikdar več. K starišem se ne povrne več. Ti ostaneš pri meni. Jaz ti želim dobro. Ne bo ti manjkalo ničesar. Polagoma se že privadiš in gotovo ti bo še ugajalo v mojem haremu.

Danica je zopet molčala.

Husejn-beg je napravil še eno smotčico, jo prižgal in pokadil. Potem je rekel Danici: Glej, da boš dobra in pametna; popoldne se povrnem zopet.

Zatem je ustal in odšel. Par minut kasneje je sedela poleg Danice zopet ona starka. (Dalje.)

Nad tri desetletja obstoji zveza med Avstrijo, Nemčijo in Italijo. To državno-politično zvezo imenujemo s kratko besedo: trojezveza. Kakor namen nje ustanovitvi se je navajalo: ohranitev mira v Evropi. Takrat so se bali, da bi države jele napadati ena drugo. Izlasti Nemčija se je bala napada od strani Francije, o kateri je sodila, da se bo hotela meševati o prvi priliki radi izgube dveh krasnih pokrajin — Alzacije in Lotaringije — vlad francosko-nemške vojne. Bala so se pa tudi Rusije. Zato so se združile Nemčija, Avstrija in Italija na vzajemno brambo svojih mej in — ohranitev mira.

Zavratnost Nemčije in Italije proti Avstriji.

Ali kraj vsega tega zavezništva in prijateljstva je manjkalo in manjka odkritostnosti nasproti Avstriji: tako od strani Nemčije, kolikor od strani Italije. Kaj hočete hujega, nego je bilo to-le: Nemčija je sklenila z Avstrijo zvezo, katere ost je bila v prvi vrsti naperjena proti Franciji in — Rusiji. To pa ni nikakor oviralo Nemčije, da je kmalu po sklepu zveze z Avstrijo sklenila zahrbtno še drugo zvezo z Rusijo!! Ali si je možno misliti več neodkritostnosti?!

Se bolj neodkritostna nasproti Avstriji je — Italija. Neprestano opazujemo, kako v Italiji mislijo le na to, kako bi izrabljali našo slabost in se okoriščali na našo škodo.

Italijanska konkurenca Avstriji na Balkanu.

Izlasti nam skuša Italija delati konkurenco na polju trgovine. Naša monarhija je imela od nekdanj živahne trgovske zveze z Balkanom, oziroma turško državo. Naš Lloyd n. pr. je posredoval malone vso trgovino s Turčijo. Italija pa si v zadnjih letih prizadeva z vsemi močmi, da bi nam odvzela teren. Izlasti so nje napori namenjeni Albaniji. Vseled teh konkurenčnih stremeljenj trpi naša trgovina neustojljivo škodo. Konkurenca sicer ni prepovedana nikomur — to priznavam. Ali način kakor dela to Italija, njena neodkritostnost in zavratnost nas mora ogorčati. Davno že bi bilo moralo povsod pri nas predreti spoznanje, da bi bilo za nas boljše, ako bi nam Italija — ne bila zaveznica in prijateljica. Pred odkritim sovražnikom se je veliko lažje braniti. Ker pa je Italija naša „zaveznica“ moramo imeti vedno tiseč ozirov in vseled tega se ne moremo ganiti v obrambo svojih interesov.

Uvoz vina iz Italije.

Ali tu je še nekaj drugega. V trgovinski pogodbi z Italijo je bila tudi neka tajna klavzula, ki je določala Italiji neke pravice glede carine za uvoz vina iz Italije v Avstrijo, izlasti glede vina. To je bila takozvana vinska klavzula. Vi vsi se še spominjate, v kolikih množinah je preplavljalo italijansko vino naše kraje. Ta konkurenca je delala naš vinski produkciji velikansko škodo. Izlasti

pa je v Istri in Dalmaciji naravnost uničila vso kupčijo z vinom. Čelo naši avstrijski Italijani so jeli tožiti radi te konkurence iz Italije.

No, v novi trgovinski pogodbi je ta klavzula izginila.

Konkurenca delavcev iz Italije.

Italija pa nam dela škodo še v drugem obziru. V Italiji vlada, kakor znano, velika revščina, ker tam kmetje — posebno v zgornji Italiji, a tudi v drugih provincijah — niso neodvisni, svoji gospodarji. — To so takozvani koloni, ki obdelujejo zemljo gospodarjev in morajo tem oddajati velik del pridelkov. Tudi sicer je velika revščina. Ljudstvo nima zaslužka, da bi se primerno preživljalo. Zato je izseljevanje iz Italije naravnost v velikih dimenzijah. Italija izkazuje največ izselencev, posebno v Ameriko. Kadar je prišla spomlad, prihajajo laški izseljenci kakor ptice selike. Pa ne le k nam in v Ameriko, ampak tudi v Nemčijo. Tu jemljejo domačim delavcem kruh izpod ust; pa da bi bili vsaj hvaležni za to!! Ali niso, žalijo naše ljudi, jih napadajo in delajo vse možne sitnosti.

Mi pa se ne moremo braniti. Vlada si tudi ne upa nič storiti, da bi branila domače delavce, ker smo z Italijo v „zvezi“ in „prijateljstvu“. Vse drugače postopa Nemčija s češkimi in poljskimi delavci, in tudi slovenskimi rudarji, čeprav je z Avstrijo v „zvezi“ in „prijateljstvu“. Čim so se najmanj pregrešili, jih neusmiljeno izganja. Avstrija pa ni imela nikdar korajžje, da bi energično nastopila proti neopodobenim priseljencem iz Italije in da bi jemala domače delavce v obrambo, da si bi imela gotovo stokrat več povoda za to, nego ga ima Nemčija nasproti avstrijskim delavcem. Naši delavci se vedejo dostojno, italijanski pa se radi pretopajo, pri čemer pa ne rabijo same pesti, ampak tudi — nož.

Ne pripovedujem tega, da bi hujškal. Saj je res, da smo vsi ljudje, po božji podobi ustvarjeni. Ali mi smo tu doma in najprej gre našemu človeku na lastni zemlji pravica do dela.

Turški bojkot.

Naglašal sem, da nam je zveza z Italijo le na škodo na gospodarskem polju, posebno v trgovini. To se je pokazalo, ko je po aneksiji Bosne in Hercegovine začel v Turčiji bojkot avstrijskega blaga. Hitro so naši ljubji sosedje in zavezniki utaknili svoje prste vmes. Zdelo se je, da je prišel ugoden moment, da izpodrinejo našo trgovino iz Turčije. Ukljub vsej zvezi so skušali izrabljati ta moment. Prav nikakih obzirov nimajo na svojo zaveznico, marveč jej skušajo škodovati, kjer le morejo. Naši državniki se pa vedno polni obzirov do Italije in proti vsaki opravičeni pritožbi se sklicujejo na — zvezo z Italijo! (Pride š.)

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Šesta razprava.

Predčerašnjim je prišlo v ječah zagrebskega sodnega stola do prave rabuke med zaprtimi „veleizdajalci“. Že v soboto zvečer so dozaali „veleizdajalci“ o aferi podkupljenja nekakega Kandta po Rauchu, ki jo je poslanec Surmin s posebno interpelacijo na ministrskega predsednika Wokerla priobčil v ogrsko-hrvatskem parlamentu v Budimpešti, kar je povzročilo med njimi veliko razburjenje.

Proti 1/8. uri zjutraj so se zbrali „veleizdajalci“ na hodniku jetniških celic ter so zahtevali razburjeno člene senata, ker hočejo govoriti žnjim. Ker se tej zahtevi ni hotelo vstrčiti, so zahtevali, naj se jim doloži dvojico braniteljev, da jima priobčijo svoje želje. Ker se je tudi ta njihova želja odklonila, so začeli ropotati in kričati: „Ako sodniki potrebujejo denarja, jim ga damo tudi mi. Izpuste naj nas!“

Te demonstracije so trajale do blizu 10 ure, dokler niso orožniki s silo pognali „veleizdajalce“ v njihove celice. Za časa, ko hodijo jetniki navadno na izprehod, od 2—4 ure popoldne, so morali jetniki ostati v celicah. Ker jih vzlic njihovem zahtevanju niso hoteli izpustiti, nabijali so razdraženi ljudje s pestmi in nogami na vrata svojih celic. Orožniki so šli od celice do celice in skušali demonstrante pomiriti z grožnjami, kar pa je ostalo brezuspešno. Na to je dal predstojnik zaporov, sednik dr. Fink, trojico „veleizdajalcev“ — Petroviča, Borojeviča in Bekića — zapreti v kletki, dočim je pravoslavna kapelana Podunovca obsodila na 24 ur temnega zaporu, ker je razžalil kanclista Hergšica, svaka imenovanega sodnika dra. Finka. Bavijo se tudi z idejo, da vse „veleizdajalce“ zapro v prostore kleti, ki služijo sicer kakor drvarnice. (Prostori zagrebskih zaporov so prosluli, kar se tiče vlažnosti, smrada in nesnage. Kako je še le v kletih!) Od kaznovanih je učitelj Petrovič hudo bolan na pljučah. Dozvajemo, da hočejo branitelji storiti energične korake v varstvo svojih klientov. Neki ruski novinar se je izjavil o tem: „Pri nas v Rusiji pač nismo razvajeni, ali take stvari se vendar ne dogajajo pri nas v prostorih sodišč. Kaj takega dela pri nas policija, nikdar pa ne sodišče!“

Razburjenje med „veleizdajalci“ traja dalje in jim je vsaki stik med seboj in z vnanjim svetom onemogočen.

Ponavljamo, kar smo že naglašali te dni: Tako kazensko postopanje je izključeno v vsem civilizovanemu svetu, razun — v Hrvatski. Te stvari spominjajo na srednjeveško in k večjemu na kako azijsko deželo sedanosti. A frankovci še podpirajo takov srednjeveški barbarizem. Prokletstvo na njih ne le vaega slovanskega, ampak tudi vsega civilizovanega sveta!

Težka čustva legajo človeku na dušo in ranjenim srcem se mora vpraševati vsako človeški čuteče srce: ali ni med državniki to monarhije res nikogar, ki bi se zavedal: kakovo sramoto vale take vrste procesi na našo monarhijo?!

V torek je predsednik otvoril razpravo ob 8. uri in pol. Predsednik je postavil obtoženco Adamu Pribečeviću več vprašanj, tičečih se društev v Belemgradu. Obtoženec je odgovoril, da ve, da obstojajo, da ni pa obveščam o njihovem delovanju. Predsednik: Ste-li videli, da delajo srbski listi v Ameriki propagando za velikorabske revolucije. Vi niste sicer obtožen, da ste pisali one članke, ali morda veste kaj o njih? Obtoženec: Kateri članki so to? To moram vedeti, preden odgovorim, kajti tukaj se obtožuje vas srbski narod. Preds.: Ne, le 53 grško-iztočne konfesije. (Smeh pri braniteljih.) Predsednik je nakrat nepričakovano postavil obtoženco vprašanje: Ko so Vas privredili v zapor, ste se skušali usmrtiti s tem, da ste si prerezali žile. Zakaj ste to storili? (Velik nemir med občinstvom.) Obtož.: To ni človeško, da mi stavljate taka vprašanja. Branitelji so protestirali proti temu vprašanju. Obtož.: Ako hočete vedeti, vas opozorim na to, da zamore človek obupati tudi iz čutstva, ako ve, da je nedolžen. Na to so postavili rotantje in državni pravdniki obtoženco različna vprašanja. Drž. prav. Akkurti: Grško-iztočno ljudstvo se imenuje Srbi, ker se je uti, da prihaja iz kraljevine Srbije, dočim Hrvatov sploh več ni, ker so jih iztrebili Turki. Obtož.: Tako zamore govoriti le ignorant. Sam je spisal o tem v „Srp. Koln“ članek, da so se Srbi naselili v Hrvatski iz

Stare Srbije in Bosne. Drž. pravdnik: Vi menite, da so Srbi tukaj en narod s Srbi v kraljevini? Obtož.: Ne le Srbi, ampak tudi Hrvatje so s Srbi v kraljevini en narod. Državni pravdnik je skušal potem „zgodovinsko“ dokazati, da hrvaški Srbi niso nikakoli Srbi, ampak „Vlahi“, kar je izzvalo veliko veselost. Branitelji so ga prekinili: Potem bomo tudi mi imeli zgodovinske razprave. Pres.: Obtoženec in tudi branitelji se amejajo gibati na zgodovinskem polju. Obtoženec se je skliceval na hrvaške zgodovinarje, ki so priznali obstanek srbskega naroda na Hrvatskem. Državni pravdnik Akkurti je trdil dalje, da srbsko-pravoslavna cerkev ne sme nositi tega imena, marveč da se mora zvati „grško-iztočna“. Branitelj dr. Hinković: Jaz dokazem, da je še nedavno zagrebsko državno pravdnništvo imenovalo srbsko cerkev „srbsko-pravoslavno“. Nadalje je državni pravdnik Akkurti trdil, da srbska zastava sama na sebi seveda ni „veleizdajalska“, to pa postaja v zvezi z drugimi pojavi, ki se kažejo tudi pri nas. Obtož.: Srbska zastava je narodna zastava in tudi zakonito dovoljena in zavarovana. Državni pravdnik je nadalje rekel, da srbski grb ni isti grb, ki se ga razširja med narodom. Isto tako nimajo napis na srbskih zastavah (kakor n. pr. „Živila Srbadija“) teritorialnega pomena. Dalje je čital iz obtožnice nekatera slučaje, da je bila hrvaška zastava zasmakovana. Obtož.: Ako je to res, potem so to storili srbski frankovci! (Pohvala pri braniteljih.) Obtož.: Vem za mnoge slučaje, kakor n. pr. na shodu v Topuškom, kjer so Srbi nosili hrvaško zastavo. Akkurti: Zakaj pa naglašate in razširjate cirilico, ako so Srbi in Hrvatje en narod. Obtož.: Cirilica ne zanika hrvaštva, marveč utrja le slogo. Sicer je pa zakonito dovoljena. Drž. pravdnik: Odbrojate vi pisanje ameriških srbskih listov. Vi ste hoteli vendar iti v Ameriko. Obtoženec ni hotel na to odgovoriti, preden se ne zalisi Nastić. Nato je predsednik odredil 1/2 uren odmor.

Predsednik je objavil sklep, s katerim se kaznuje branitelja Tuškana z globo 60 kron, češ da je protestiral proti temu, da državni pravdnik brani Hrvatsko in se dr. Hinkovića podeljuje ukor. (Dr. Medaković čestita dr. Hinkoviću). Prečitalo se je potem „veleizdajniški“ članek „Amerik. Srbobrana“, kateri članek je navaden napad proti avstro-ogrski monarhiji.

Drž. pravdnik: Odbrojate vi tako tolmačenje srbske misli? Kaj sploh mislite o srbski misli? Obtož.: To ne spada k stvari. S tem me hočete izzivati. Dr. Medaković (razburjen): Naj se konstatuje, da državni pravdnik ne vprašuje za dejstva, marveč za mišljenja, kar je prepovedano. — Predsednik opominja dr. Medakovića. Ogorčenje med branitelji. Obtož.: Kedo bi mogel napisati, da je Kristus Srb in potem bi me državni pravdnik vprašal, kaj da o tem mislim. (Burna veselost). Drž. pravdnik je predlagal, da se pokaže neka zemljepisna karta iz beligradskega koledarja „Vardar“, kjer da sta Hrvatska in Slavonija naznačene kakor srbska zemlja. Obtož.: Kaj pa imam jaz odgovarjati za to karto.

Drž. pravnik je opozoril na neki članek „Srbobrana“ od 19. sept. 1908. Članek polemizira proti izstopu srbskih radikalcev iz koalicije in se sklicuje na to, da je večina beligradskih listov imenovala ta izstop izdajstvo. Dr. Hinković: Je-li bil ta članek zaplenjen? Drž. pravdnik: Ne vem. Branitelji: Ni bil. Dr. Hinković: Oblast je torej dovolila „veleizdajniški“ članek. Drž. pravdnik: Po tem članku je dokazana veleizdajniška tendenca srbske misli. Po nadaljnjih manjših incidentih je bila seja zaključena.

ZAGREB 10. (Ogr. biro). Na današnji razpravi se je nadaljevalo zasliševanje obtoženca Pribečevića. Predstnik je bil članek, ki ga je baje spisal obtoženec in ki je baje imel namen, da se med ljudstvom v Hrvatski popularizira kralja Petra in da se razdeli Avstro-Ogrsko. Po tej razdelitvi bi prišla Srbija do morja in potem se ne bi bilo treba več bati monarhije. Obtoženec je izjavil, da ne vidi v tem članku nič kaznjivega.

Politične vesti iz Češkega.

— „Bumel“ nemških buršev v Pragi ne le da ni odpravljen, ampak razširil se je celo na Vavarski trg, kjer se je minolo nedeljo sprehajalo okoli 350 buršev v barvastih čepicah. Prišlo je zopet do konflikta, policija je spraznila trg in potisnila občinstvo do Kraljevih Vinogradov. Kedaj bo že konec te komedije?

— Jednota čeških novinarjev je na svojem običnem zboru, ki se je vršil minolo nedeljo v Pragi, odposlala resolucijo, v kateri češki časnikarji odločno protestirajo proti preganjanjem, ki jih morajo v zadnjem času pretrpeti od strani vlade zaradi nepristnih konfliktov in hišnih preiskav. V resoluciji pozivlja slobodomiselne poslance brez razlike narodnosti, naj bi odločno nastopili proti tem škandaloznim razmeram.

— Izvrševalni odbor češke napredne državno-pravne stranke je izdal razglas, v katerem pozivlja češke radikalne poslance, naj bi se z najbrezobzirnejšo obstrukcijo uprli vladni predlogi o rekrutnem kontingentu in predlogi o aneksiji Bosne. Radovedni smo, kako stališče zavzame napram temu sklepu parlamentarni klub „Slovenske Jednote“, v kateri sede tudi češki radikalci.

— Zaupnišhod čeških uradnikov se je vršil v Pragi. Udeležilo se ga je več poslancev izmed vseh čeških strank. Shod se je izrekel proti vladnim jezikovnim predlogom in jih označil za nevsprejemljive.

— Epilog afere radi dobave vodovodnih cevi v Pragi. Dne 15. t. m. vršila se bo razprava radi razžaljenja časti proti znanemu Kestranku. Toži ga posl. Brdlik. To je že druga taka razprava.

Spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Srbija se pokori Rusiji.

Dolgo že niso bile vesti o tem sporu tako pomirljive, kakor sinočnje. Zasluga na tem se pripisuje ruskemu ministru za vnanje stvari Izvoljskemu, ki je znal skloniti Srbijo, da se je udala nasvetom Rusije. Srbska nota je popolnoma zadovoljila Rusijo. Tako izjavlja ruska nota, ki jo je včeraj izročil aršbaskemu ministru za vnanje stvari ruski odposlanec v Belemgradu. Revidirana srbska nota se priobči vsem vlastem, iz vsem mši Avstro-Ogrsko. Nota izjavlja, da hoče Srbija ohraniti prijateljske odnose z Avstro-Ogrsko in negovati žo gospodarske odnose. Kar se tiče aneksije Bosne in Hercegovine, izjavlja srbska nota, da prepušča to vprašanje pravičnosti vele-vlasti. Ne zahteva več ne teritorialnih odškodnin in tudi ne političnih v zvezi z aneksijo.

Ta razvoj stvari se smatra kakor popolno zmago politike Izvoljskega in kakor poraz Aehrenthala. Srbski listi trde celo, da vlad tega baron Aehrenthal odstopi.

HRVATSKA.

Novi djakovski škof.

Petauski listi pišejo z velikim triumfom, da je imenovan djakovskim škofom dr. Hugo Mihalović, velik prijatelj Madjarov. Da ista novine pravijo celo, da se Mihalović čuti pravim Madjarom. Ne ve se, je li to imenovanje uradno že izvršeno ali ne, a gotovo je, da delajo Madjari z vso silo toliko na Dunaju kolikor v Rimu, da odsepijo Rako in Medmurje, in da bo škofom v Slavoniji imenovan „njih človek“.

RUSIJA.

Stolipin obolet.

PETROGRAD 10. Ministerski predsednik Stolipin se je danes podal v Carskoje Selo poročat carju. Na povratku je padel Stolipin v nezvest. Zdravniki so izjavili, da je obolet na influenco.

DOGODKI NA BALKANU.

Srbija.

PARIZ 10. „Agence Havas“ poroča iz Belegrada: Rusija je priporočila Srbiji, naj izvrši formalne spremembe na načetu noti. Verjetno je, da vsprejme Srbija te spremembe. Sodi se, da bo nota zadovoljila Avstro-Ogrsko.

Srbska nota.

BELIGRAD 10. — Danes popoldne je bilo objavljeno besedilo ruskega opomina od 2. t. m. in srbske okrožne depeše od 10. t. m.: Prijateljski opomina ruske vlade od 2. t. m. se glasi v glavnem: Konstatiramo zadovoljstvom, da ostaja srbska vlada pri svojem sklepu, da vstraja pri svojem miroljubnem vedenju, da prepreči vsak oborožen spor med Srbijo in Avstro-Ogrsko in da ne odredi nikakih vojaških ukrepov na meji. Prepričani smo, da življenjski interesi Srbije jej velevarjo tako vedenje. Zamogeli smo se tudi prepričati, da niso vlasti razpoložene podpirati ideje teritorialnih kompenzacij v korist Srbije.

Srbska vlada naj iz tega sklepa, da bi bil ves napor pripravi velevladi do takega podpiranja, brezuspešen in da si zamore očuvati simpatije velevladi le tedaj, ako ne sili v zahtevke, ki bi utegnile dovesti do oboroženega konflikta z Avstro-Ogrsko. Nam je od tega, da obvarujemo srbsko vladu pred tako nevarnostjo. Upamo da ostane Srbija zvesta obljubi, da bo sledila nasvetom velevladi.

Ob enem smo mnenja, da naj srbska vlada izjavi odkrito velevladim, da ne vstraja pri teritorialnih kompenzacijah in da prepušča vse, kar se tiče rešitve, odprtih vprašanj sklepu vlasti. Potem se budo mogle velevladi potruditi v prid srbskim interesom.

Okrožna depeša, ki jo je minister unanijih stvari odposlal danes popoldne srbskim odposlanstvom v Petrogradu, Berlinu, Londonu, Parizu, Dunaju, Rimu in Carigradu glasi se sledeče: Sledeč prijateljskim nasvetom carske ruske vlade, čisti se kr. srbska vlada naznaniti Vam sledečo izjavo s prošnjo, da jo sporočite vlad, pri kateri ste akreditirani:

Meneč, da je pravna podlaga Srbije nasproti Avstro-Ogrski ostala po proglazenju aneksije Bosne in Hercegovine normalna, nima Srbija niti namena izzvati vojno s sosedno monarhijo, niti si želi spremeniti svoje pravno razmerje do iste, in hoče še nadalje izpolnjevati svoje sosedne dolžnosti in vzdrževati z Avstro-Ogrsko kakor prej tudi nadalje odnose, ki odgovarjajo vzajemnim gnutnim interesom.

V smislu stališča, kateremu se je Srbija vedno podrejala, da je bosansko-hercegovsko vprašanje evropsko vprašanje in da pritiče signatarnim vlastim berlinske pogodbe odločitev toliko glede aneksije kolikor tudi glede spremembe člena 25 berlinske pogodbe, izroča Srbija — zanašajoč se

na modrost in pravičnost vlasti — svoje stvari brez reserve istim, kakor kompetentnemu sodišču in dosledno ne zahteva ob tej priliki od Avstro-Ogrske nikake odškodnine niti teritorialne niti politične niti ekonomske.

TURČIJA.

CARIGRAD 10. Glasom izjave srbskega odposlanca je veliki vezir danes sporočil srbskemu odposlancu Nenadoviću, da se zamore srbski vojni material, ki je na potu, brez ovire odposlati iz Soluna v Srbijo.

KOLIN 10. „Köln. Zeitung“ poroča iz Carigrada: Srbija trdi, da je bil veliki vezir Kamil paša načelno obljubil, da dovoli prevažanje srbskega vojnega materiala, ni resnična.

CARIGRAD 10. Mlad turški list „Tanin“ beleži govorico, da zbira Srbija čete in da skupno s Črnogorci napade Novibazar. List pripomni, da ta govorica ni še potrjena.

CARIGRAD 10. „Osman. Lloyd“ poroča iz Skoplja, da nabirajo Srbi dobrovoljce. Ker turške obmejne oblasti to branijo, jemljejo dobrovoljci potne liste za Ameriko.

Turško-bolgarska pogajanja.

CARIGRAD 10. „Sabah“ javlja, da je Rusija odklonila turški protipredlog glede vprašanja vojne odškodnine in da je stavila nov predlog.

BEROLIN 10. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Carigrada, da je prispela tja brzojavka ministra za unanije stvari Rifaad paše, da so v Petrogradu nastale težave in da ne bodo pogajanja dovršena v nekoliko dneh, kakor se je upalo. Težava je nastala izlasti glede kapitalizacije turškega dolga.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

— Organizacija slovanskih zdravnikov. Iz Prage poročajo: Centralna zveza čeških zdravnikov je sklenila, da se ne pridruži državni zvezi avstrijskih zdravniških organizacij, marveč da osnuje organizacijo slovanskih zdravnikov.

— Ameriški poslanik na Dunaju Francie je podal ostavko.

Ruska intervencija v Perziji. Iz Perzije prihajajo vznemirjajoče vesti. Govori se že o potrebi intervencije Rusije. Ruski konzul v Džulfu je poslal bojujočim perzijskim strankam nekaj ultimatum, češ, da prestopijo ruske čete perzijske meje, ako se bojovníki ne odstranijo iz obmejnih pokrajin. V Marandju je bilo usmrtenih mnogo oseb.

Cesar Viljem in državni kancelar „Braunschweig. Landeszeitung“ je izvedel iz zanesljivega vira, da so se odočevali med cesarjem Viljemom in državnim kancelarjem Bilowom obladili in da se je bati, da pride do kancelarske krize.

Dnevne vesti.

Politično društvo „Edinost“ je poleg svoje centrale N. D. O. ustanovilo še podružni pri S. Jakoba (VI. mest. okraj). Ta deluje vsak dan od 10. do 12. ure dop. in od 7. do 9. ure zvečer.

Vsak volilec dobi tam natančna pojasnila, na razpologo je volilna lista in se istotam tudi lahko reklamira.

P. n. volilce se opozarja, da je volilni imenik zelo pomanjkljiv. Zato je dolžnost vsakega zavezanega volilca, da se prepriča o točnosti svojega vpisa, posebej pa oni, ki so v IV. volilnem razredu.

Za St. Jakobski mestni okraj in Kjarbolo zgoraj se bo vrnil v soboto, dne 13. t. m. ob 8. uri zvečer volilni sestanek v prostorih „Narodne gostilne“ (Konsum. društva). Tem potem se vabijo vsi p. n. zaupniki, da se tega sestanka udeležijo polnoštevilno!

Volitve v cenilno komisijo za personalni davek. Dne 12. t. m. se bodo vršile volitve v III. razred za cenilno komisijo za personalni davek cenilni okraj št. 1 a mesto in okolice, kakor navedeno na čelu lista. K temu okraju spadajo razen dela mesta (stara Barriera in sv. Jakob) še Škedenj, sv. Marija Magdalena apodnja in zgornja, Kjarbola zgoraj, Kjadina in Rocol. Kakor je razvidno iz poziva na čelu našega lista, je narodni volilni odbor postavil kandidate tudi za ta razred.

Vsi, ki plačujejo osebni davek, so razdeljeni v tri razrede (telesni). V tretjem razredu so najmanjši plačevalci tega davka. Vsak davkoplačevalec dobi ali — je že dobil za volitve: volilno legitimacijo in dve glasovnici. Za tretji razred so glasovnice rdeče barve. Na eno teh glasovnic je treba napisati 3 kandidate kakor člene komisije, na drugo pa 3 kandidate za namestnike. Navesti je treba tudi poklic in bivališče kandidator in glasovnico podpisati. Te glasovnice se lahko odda na dan volitve dne 12. t. m. od 9. ure zjutraj do 3. ure popoldne v teloradnici mestne ljudske šole ulica Ferriera 1 osebno ter se je treba izkazati z volilno legitimacijo; ali pa se more glasovnico poslati po pošti na naslov: Volilni komisar, ulica Ferriera 1. in sicer frankirano. V tem slučaju naj vsakdo srbši, da pošlje glasovnico pravočasno, da dosepe na naslov na dan volitve torej najkasneje danes. Kdor ni dobil legitimacije in glasovnice ali jih je pa zgubil je lahko dobi na dan volitve v volilnem lokalu od obilnega komisarja, ako se legitimira.

Zopet pozor volilci! Kakor smo se prepričali, je iz volilnega imenika izpuščena cela masa naših volilcev! Včeraj je šel neki c. kr. uslužbenec na magistrat, da se prepriča, so-li vpisani in in še drugi tovariši. Od petih upravičencev je bil vpisan le — eden! Nikdo naj ne zamudi prepričati se, je-li vpisan in je-li vpisan pravilno.

Kdor nima časa, da bi sam šel na magistrat, naj se potruži v „Narodno delav. organizacijo“ ul. Lavatovo št. 1 — a prepriča naj se vsakdo — ker, kdor ni vpisan in ne bo reklamiral — ne bo mogel voliti! Naravno je, da se ob sestavi ogromnega volilnega imenika dogajajo nepravilnosti, a umevno je tudi, da se nepravilnosti dogajajo baš nam Slovonom! Kdor ima časa, naj se pobriga za-se in za svoje znanee! Kdor pa nima časa, naj zopet naprosi prijatelje, da se prepriča, je li vpisan in da-li je vpisan pravilno.

Nihče naj ne misli, da je gotovo vpisan, češ, mena še niso nikdar izpustili! Možno je vse! Volitve so političen čin — velevažen čin.

Po preteku reklamacijske dobe (18. aprila) bo zastoj vsako tarnanje! Tudi se ne sme čakati zadnjih dni za eventualne reklamacije, ker treba marsikomu iskati še-le dokumente in je čakanje nevarno! Vsi in takoj na delo!

Nedostojnosti. Prejeli smo: Ta dni se vrše v gledališča Politeama Rossetti dvoboji med borilci raznih narodov. Nastopajo po dva in dva, skušajoč se, kedo je bolj junak v metanju.

Med drugimi nastopi tudi najmočnejši avstrijski Nemec.

Priznamo, da tudi mi ne gojimo in ne moremo gojiti simpatij do naroda, ki mu pripada ta borilec, ali način, kakor tržaški Italijani „odlikujejo“ tega nemškega gosta, je po našem mnenju — nedostojen civilizovanega naroda. Žvižgajte in tulite tudi, ako hočete, a da obmetujete sočloveka z gajilimi limoni, pomarančami, z binokli in — s stoličami, presega meje dopustnega vedenja tudi napram tujcu! Pa recimo, da si ta človek skuša pomagati na nedovoljene načine — ni-li na edru juriša, ki ima pravico soditi in obsoditi, ter eventualno tudi odstraniti onega, ki se ne ravna po predpisih? Potem pa ono tulenje: Evviva l'italiano — na račun Rajčevića! Kak Italijano je ta Rajčević? Ni-li on sin delmatinskih slovanskih starišev?

Priznavamo tudi, da s Srbom Rajkovićem postopa lepo. Izkazuje se mu vaestranske simpatije, ki jih kolos tudi zasluži. Ako je torej to natecanje v metanju mednarodno in so tu sem došli borilci, naše gostje, bodimo tudi mi vsi dostojni in ne uganjamo nedostojnosti, ker se sicer vse tržaško meščanstvo postavlja v slabo luč pred svetom.

Ustanovni občni zbor društva jugoslovanskih železniških uradnikov, ki je bil preložen, se bo vršil, kakor je bilo že naznanjeno v časopisih, v sodelujo, dne 14. t. m. ob 2. uri popoldne v „Narodnem domu“ v Trstu po že znanem vnapredu. Prosimo torej vse cenj. člene, da prihitijo polnoštevilno na občni zbor, kajti govorili in sklepali bomo tud o pristopu D. j. ž. u. k „ligi“ vseh slovanskih železniških organizacij. Vabimo pa isto tako vse jugoslov. gg. tovariše — tudi tiste, ki še do danes niso člani — kakor goste.

Prosimo tudi vse somišljenike, agitirajte za našo drakto! — Na vsoledno arjenje 14. t. m. v Trstu! Pripravljalni odbor.

Poštna vest. Pristojnico za pisma namerava trgovinski minister zopet znizati v lokalnem prometu na 6 vin. za pismo. Tudi telefonske pristojbe bodo nižje.

Smrtna kosa. — Iz Barkovelj poročajo: Preminot je včeraj popoldne g. Jakob Vihtelič poduradnik južne železnice. Pred mesecem ga je težko poškodoval vlak in od tedaj je ležal v bolnišnici. Ko je včeraj popoldne dospel domov, je naglo oslabil ter izdahal. Bl je vedno dober narodnjak. — Pogreb se bo vršil jutri petek ob 4. uri popoldne v Barkovljah 980. Žalujoci rod-bini naše sožalje.

Tržaška mala kronika.

Smrt na ladiji. Lloydov parnik „Nippon“ je pretekli teden izkrcal v Kalkuti mornarja, bivšega kurjača Aleksandra Neubauer, ki se nahaja v poslednjem štadiju tuberkuloze. — Lloydov parnik „Maria Valerija“ je na vožnji

Kaj je

KUFEKE

Najbolj preizkušeno in od prvih avtoritet ter tisočev praktičnih zdravnikov tuzemstva in inozemstva priporočeno živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke in odrasle; ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in misic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

ANTON REPENŠEK

knjigovoz v Trstu, via Cecilia 9
priporoča slavnemu občinstvu
svojo moderno urejeno delavnico,
v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča
dela točno in po zmernih cenah.
— SVOJI K SVOJIM!

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.
Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402
Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18
Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste
v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.
Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinske in lepo okrašene lesene
rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetic, kovine, porcelana in perla.
Bogata zaloga: VOŠČENE SVETLE.
Cene nizke, da se ni bati konkurence.
Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo
HENRIK STIBELJ in drugi.

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga
vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV.

Pozor!

50.000 parov čevljev

4 pari samo Kron 7-50.

Vašed zastanka plačevanja mnogih velikih tvrdk, naročeno mi je prodati veliko partijo čevljev nizko po tovarniških cenah. Prodajam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev za povezati (unaje rjavo ali črno) galoširanih z močno prbitim podplatom, jako elegantnega najnov. kroja. Velikost po št. Vsi 4 pari stanejo samo Kron 7-50
Pošiljajte po poštenu povzetu
P. LUST Izvoz KRAKOV št. 263
Dovoli se menjava ali pa se vrne denar.

ANTON SKERL

mehanic, zapriščeni izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih svetilnikov, luči in prodaja gramofonov, sonofonov, in fonograf. Zaloga priprav se soditi pri-
Lastna delavnica za popravilanje šiv. strojev, koles, motokoles in
Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.
TELEFON št. 1734.

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani
zapriščene

Trst, Corso št. 30

sprejme merjenja, ekskorporacije, instalacije itd.
splošno vsa geometrična dela.

Mnenje g. dra. R. Rosenthal-a

vodje zdravilišča „Hacking“ na Dunaju.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Podpisani jako rad potrjujem, da sem rabil na tukajšnjem
zdravilišču pri malokrvnih in rekonvalescentih z dobrim uspehom
vse ŽELEZNATO KINA - VINO SERRAVALLO
(Vino di China Ferruginoso Serravallo).

DUNAJ, 11. novembra 1907.

Dr. ROSENTHAL.

Ugodna prilika! Nova prodajalnica manifakturnega blaga

Eugenio Della Torre

prej agent tvrdk F. CASTELLITZ e Successori G. SCANTIMBURGO
Trst, ulica Stadion 11, tik pekarnice Covacich.

Novi dohodi za pomladansko sezono.

Perkal, zefir, platno, Oxfordt za moške srajce, volneno blago, trliž,
blago za pohištvo, in zavesa.

Velika izbira perila za poročenke. CENE, DA SE NI BATI KONKURENCE.

ROKAVICE

prve vrste iz usnja in
blaga po jako zmernih
cenah v PRODAJAL-
NICI ROKAVIC

A. SUBMANN

Trst, Corso 19 - Ustan. leta 1865.

Umetni zobje

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zischer

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Zaloga vina

ISTRSKO lastnega pridelka, iz najbolje lege
istre, umno pridelano, priporoča
toliko preprodajalcem kakor zasebnikom, ker je
higijenično in brez konkurence.

DALMATINSKO ravno tako umno pridelano
od najboljših predcevtov
in iz najbolje lege Dalmacije.

VELIKA IZBERA DEZERTN. VIN
tudi iz lastnih vinogradov, kakor stari refekt, beli
ali črni muskatovci, beli ali črni burgundci, cabernet
sirah, vermouth in originalna musala, kakor tudi
druga specialitete za bolnike in rekonvalescente.

Posest. F. RITOSSA, Trst ul. S. Zaccaria 4.

F. Pertot
urar I. vrste
Trst, ul. delle Poste 9

v Trst vkrca Neubauer. Ali isti je umrl pri Visu. Ob prihodu parnika v Trst je zdravnik pomorske vlade aviziral mestni fiškat glede prenosa trupla. Moznar je zapustil ženo in otroke.

Izgredi in zlobno poškodovanje. Matej Černjul, star 24 let, iz Labrina, stanujoč v Škorkliji št. 490, in Fran Dolenc iz Postojne, stanujoč v ul. Scoglio št. 874, oba oglarje, sta bila včeraj aretirana v gostilni Franciške. Vasilji v ul. Cavadori št. 4, kjer sta grozno razgrajala in polomila več stvari.

Krvava tragedija. Karmel Principato, 51 letni čevljar iz Catanije, stanujoč v ul. Manzoni št. 24, je že 5 let živel skupaj z neko Domeniko Deluka iz Benetk. Sinoči ob 10. uri sta se oba nahajala v gostilni v ulici Sette Fontane 1, kjer sta se kmalu začela prikičati. Ženska je zgrabila kozarec na mizi in ga zalucala proti svojemu ljubčku. Ta pa je potegnil revolver in ustrelil proti njej. Ona je takoj zbežala, ali krogla jo je zadela v desni bok in se je zgrudila vsa krvaveča na tla. Principato je na to nameril revolver proti sebi, in izprožil kroglo proti desnemu ramenu. Navzoči gostje so oba ranjenca dvignili s tla, med tem so prišli redarji, ki so klicali črvesti v bolnišnico.

Principatova rana je precej nevarna, češ da je rana njegove ljubice brez vsake nevarnosti.

V javno bolnišnico so bili včeraj vsprejeti: Jurij Pesukić, 38 leten zidar, stanujoč na Verdelli št. 266, ki ga je kos železa udaril in ranil pri očesu; Anton Galgano, 19-leten mehanik, ki je dobil v Holtovi livarni pri delu dolgo rano na desnem podlaktu.

Velika tatvina čevljev. Sinoči so neznan tatovi vdrli s p. močjo porarejenih ključev v prodajalnico ob ulici Josipa Donda v ulici Barriera Vecchia št. 15. Vkradli so nad 60 parov možkih in ženskih čevljev za skupno vrednost 550 kron. Tatovi so potem zprli števno za seboj.

Aretacija v ladji. Na Lkydorev parniku "Tyrol", ki je prišel včeraj zjutraj iz Aleksandrije, sta bila aretirana se strani pomorske policije in privedena v ul. Tigor trgovca Herman Mayer iz Dunaja, ki ga išče deželno sodišče na Dunaju, pri kateremu je bil nedavno temu obsojen na 6 mesecev zapora radi goljufije, in Nikolaj Capozzare, rojen v Kifu in pristojen v Miren pri Gorici, ki ga išče okrožno sodišče v Gorici radi obdolžitve goljufije. Prvi je bil aretiran v Kairu, drugi v Aleksandriji.

Leterijske številke izrebrane dne 10. marca 1909.

Brno	65	11	51	60	8
Inmost	42	36	52	13	23

Koledar in vreme. — Danes: Herakliji muč. — Jutri: Gregor pap. — Temperatura včeraj ob 2 uri popol. + 11 Cel. — Vreme včeraj: oblačno.

— Vremenska napoved za Primorje: Oblačno, spremenljivo. Hladni vetrovi. — Temperatura hladna. Posamične padavine.

Naše gledališče.

Kakor že naznanjeno vprizori se v nedeljo jako zabavna in komična burka "Veletarist". Glavno vlogo igra g. režiser Verovšek, ki bo slavil s to predstavo svojo benefico.

Občinstvo naj tedaj prihi v velikem številu na to veselečavno predstavo in s tem počasti našega zaslužnega režiserja.

Tržaška gledališča:

VERDI. Danes "Rensko zlato" (Rheingold), prelog Wagnerjeve trilogije.

FENICE. Nocoj ob 8. uri je tu predstava cirkusa Benini.

EDEN. Sinoči je bil vpred nekotiko spremenjen. Danes je tudi predstava.

GLEDALIŠČNA DVORANA. APOLLO. ulica Domenico Rossetti 4. Marijonetična družba. — Danes (četrtak) predstava ob 5. in pol.

Društvene vesti.

Občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti se bo vršil dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih "Konsum. društva" v Rojani s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Poročilo blagajnika, 4. Volitev odbora in namestnikov, 5. Volitev prihodovcev računov, 6. Razni predlogi in nasveti.

Glasbeno društvo "Trst" naznanja svojim članom, da se vrše vaje po sledečem redu: Tamburaški tečaj za novince, vsaki ponedeljek in četrtek ob 8. do 9. ure zvečer; za starejše, vsaki torek in petek ob 8. uri in pol zvečer in vsako nedeljo od 2. in pol do 3. in pol ure pop. — Tečaj za teorijo vsaki ponedeljek in vsaki četrtek od 9. do 10. ure zvečer. — Učencem klavirskega tečaja se naznanja v kratkem, kdaj se prične s poukom. — Sprejemajo se novi člani, ki želijo pristopiti k enemu ali drugemu tečaju. Zglašijo raj se ob goričmenovanih dnevih v društvenih prostorih ul. Coroneo št. 5, II. nadstropje.

Slovenska "Čitalnica" v Škodnju vabi na redni letni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 28. marca 1909 ob 3. uri pop. v Čitalniških prostorih.

Akad. društvo slov. agronomov "Kras" na Dunaju ima v petek 12. t. m. ob 8. in pol uri zvečer v lokalni pri Franku XVIII.

Cittagoggasse 1. svoj peti redni občni zbor z običajnim vsporedom. Prijatelji društva dobro došli!

TELOVADNO DRUŠTVO "TRŠ. SOKOL".

Danes zvečer ob sedmi uri in pol se vrši pevska vaja, h kateri vabim vse brate pevce.

Na zdar!

Pevododja Mahkota.

Danes ob 8. uri in pol zvečer se bo vršila seja odbora in veseličnega odseka.

Na zdar!

Pevsko društvo "Zvonimir" v Rocolu vabi na redni občni zbor z običajnim vsporedom, ki se bo vršil v nedeljo 21. t. m. ob 4. uri pop. v prostorih "Gospodarskega konsum. društva" v Rocolu.

Nar. delav. organizacija

Vsi zaupniki ter odborniki skupin so uljudno vabljeni, da se gotovo vdeležijo važnega sestanka, ki se bo vršil jutri petek ob 8. in pol uri zvečer v društvenih prostorih.

Darovi.

Za veliki Ciril-Metodev ples združeno slovenske mladine doposla so: ga Duška Markoč Forster, Trst K 6; Justi Anton, c. k. notar, Buzet K 6; Mara dr. Treova, Gorica K 4; Ante Klarič, bivši župan, Buzet K 3; potom Jadranske banke: Anton Ellner Brest K 2; sl. "Hrvatska Čitalnica", Rovinjako Selo, K 2; Dr. Ivo Šorli, c. k. notar Podgrad K 3; Dr. Temo Rilek Podgrad K 3; Andrej Godina, učitelj v Škodnju K 4; Josip Pangerc Dolina K 5. — V "Edinosti"

št. 66 od 7. t. m. čitaj F. K. Gorica K 5, mesto 1 K, kakor je bilo pomotoma naznanjeno.

Vsem velim rodoljubnim darovateljem iskrena hvala. Nadaljne prispevke prosi se dopošiljati na ugl. "Jadransko banko" v Trstu ali na g.

Vladko Ternovec

t. č. blagajnik Trst Fontana 4.

O priliki pogreba pok. Antona Race iz Rodika je nabral g. Aug. Praprotnik 32 kron za mško podružnico dr. sv. Cirila in Met. Denar hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko društvo "Gorica" vabi svoje člene k XIV. rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v soboto 13. marca 1909 ob 8. in pol uri zvečer v društvenih prostorih v hotelu "Zlati jelen". Gg. člani so naprošeni, da se tega občnega zbora udeležijo v polnem številu.

Mali oglasi.

Iščem takoj gospodično, ki bi spremljala otroke na sprehod samo popoldne. Govoriti mora slovensko in nemško. Naslov pri inser. odd. Edinosti. 437

Naznaja slavnemu občinstvu, da sem odprl v ulici Belvedere štev. 24 novo prodajalnico ustrojnih kož in podplatov, kakor tudi vsakovrstnega drobiža za čevljarje. Prodajam tudi čevlje po jako zmernih cenah in vsakovrstne crme. 438

Radi družinskih razmer se prodaja ljudska kuhinja v bližini južnega kolodvora. — Naslov pri inser. odd. Edinosti. 439

Novici in Novice

ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno

Matteo Stoppar, Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Corso)

Filijalka: Via Giuseppe Caprin št. 9

kjer najdete bogato in veliko izbero Konfotov bomboniere in slaščice po zmernih cenah. — Vina in likerji prav dobri v botilkah. Telefon 1464

Gostilna „Al buon ritrovo“

TRRT — Ulica Stadion št. 19 z lepim hladnim vrtom.

Toči se istrsko, dalmatinsko, vipavsko pristno vino; PIVO DREHER prve vrste.

DOMAČA KUHINJA. KRAŠKI TERAN. ANDREJ FURLAN, lastnik.

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vltomu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer:

za celo leto	kron 30
pol leta	20
četrt	12
za en mesec	6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke.

Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Oddaja hranine pušice, katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo denar. Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

.: Eugenia Cossovel .:

prej ravnateljica Tržaškega grafič. zavoda (Stabilimento grafico Triestino ex R. G. Salom)

časti se naznaniti slov. občinstvu in cenj. klientom, da je odprla v ulici delle Poste št. 6

Prodajalnico novih in rabljenih pisalnih strojev vseh zistemov.

Apra reprodukciji vseh zistemov. — Potrebščine. — Čiščenje in poprave. — Pečsti in table.

Gramofoni in slovenske, italijanske in nemške plošče

fini in navadni iz najboljših tovarn. — MENJAVA RABLJENIH PLOŠČ. — Telefon 6-82.

Prodajalnica manifakturnega blaga

.. HUGO SCHMIDT ..

Trst, ulica Rojano 2 (hiša Tuzzi)

Bogata izbora

pokrival, nogovje, pletenin, spodnjih hlače, sraje, fuštanja, lawn-tennisa, robeev, šarp itd.

po najzmernejših cenah

kakor tudi vseh drobnih predmetov

Odda se meblirana soba za 16 kron in mala sobica za 9 kron. Ulica Belvedere št. 63, I. nad., vrata leva: od 6. do 7. ure zvečer. 431

Meblirana soba prosti uhod s hrano, se odda takoj. — Sena Belvedere 1, III. levo. 432

Ugodna prilika: prodaja se hiša v predmestju, ki dobro rentira. V hiši je prodajalna dobro upeljana; dovož je 6000 kron, eventualno tudi 2000 kron. Naslov pove Edinosti. 433

Prodaja se krčma v okolici na dobrem kraju. Naslov pri Edinosti. 434

Prodaja se Več pove krčmar v Rojanskem Konsumnem društvu (pri cerkvi). 435

19-letni mladenci, več slov. in ital. jezika, išče službo za pisarniškega sluga. Naslov pove Inzeratni odd. Edinosti. 436

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj- finejši in najzdravjši kavni pridatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

D. ROGERIJA Josip Zigon

FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140

Izbor drog, barv, čopičev, pokost, parfumov, fin. mlo. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljena strupa, tamarinda, malinova itd. itd.

Pekarna Josip Stritof

Trst, ulica S. Giusto 3

Zaloga na debelo ulica S. Giusto št. 1

Filijalka Piazza Vecchia št. 6 (Restorje)

svež kruh trikrat na dan.

Anglički in narodni prepečenec (hlakotini)

(Postreba na domu). — Ježvine in kolonijale blago. —

Izbera napojke in bologanske kreme ter moko in priložnosti mlinov. — Olje, jesh, mlo itd.

Posilja se po poštni pošiljavo od 5 kg naprej.

Urad za razne zadeve

avtorizovan od c. k. namestništva

Rod. Falconetti

Trst, ul. Nuova 21

Informacije. — Iskanja. — Asistenza. — v sodnih in civilnih

kakor tudi trgovinskih in privatnih zadevah.

Mehanično posnemanje za strojno prepisovanje. vsa-

kovrstna upisanja. Naslovi in reklame.

Konkurenčna tarifa.

PASTIGLIE PRENDINI

od zloglasne slatke škerje

zastajatelj in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu

Pečene s kolajnami in diplame

Zdravniške priporočane pri griču, kašlju

hripavosti, kataru.

Prodajajo se pevcem in govornikom čist glas.

Zaloga v lekarni PRENDINI in v vseh

boljših lekarnah v Trstu in Evrope.

Pariti je na nepolnena ponarejenja

ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove

(vokal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Povrtniki, močne jope, kožuh in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske

oblike. Tiskani ločen. Nepremičnosti plačlj. prosi anglički) Specijalizirata: blago tu in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, skladno in elegantno po nizkih cenah.

Umetni fotografski atelje

pri sv. Jakobu

ulica Rivo št. 42 (prtillejo)

TRST.

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi

razgledne posnetke, notranjost lokalov, por-

celanaste, plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST

Povečanje vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov spre-

jema naročila in jih izvršuje na domu

ali zunaj mesta.